

Dosarul nr. 3r-212/23 (2-22037961-01-3r-09082023)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – C. Guzun

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

DECIZIE

20 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Aliona Donos

examinând recursul declarat de Alina Lipii,
în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Alina Lipii
împotriva Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău privind anularea actului
administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,
împotriva încheierii din 24 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
declarat inadmisibil apelul înaintat de Alina Lipii împotriva hotărârii din 13
februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă:

La 21 martie 2022, Alina Lipii a înaintat acțiune în contencios administrativ
împotriva Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău privind anularea actului
administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,
solicitând anularea Dispoziției Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău nr. 05 din 11
ianuarie 2022, aducerea lucrurilor și faptelor în starea inițială din contul
subdiviziunilor Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău, și compensarea prejudiciului
material și moral.

La 23 mai 2022, reclamanta Alina Lipii a depus cerere de concretizare a
pretențiilor, prin care a solicitat obligarea pârâtei Pretura sect. Botanica, mun.
Chișinău să emită schema de amplasare și eliberarea acesteia pe suport de hârtie,
anularea actului administrativ individual defavorabil - Dispoziția Preturii sect.
Botanica mun. Chișinău nr. 05 din 11 ianuarie 2022, aducerea lucrurilor și faptelor
în starea inițială din contul subdiviziunilor Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău și
compensarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 13 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-
a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de
Alina Lipii împotriva Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău privind anularea actului
administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, la 07 martie 2023, Alina Lipii a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii menționate, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 24 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Alina Lipii împotriva hotărârii din 13 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece apelanta nu a prezentat motivarea apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 31 iulie 2023, Alina Lipii a declarat recurs împotriva încheierii din 24 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 57, vol. II).

În motivarea recursului, s-a invocat faptul că recurenta s-a aflat peste hotarele țării în perioada 17 iunie 2023 – 03 iulie 2023, iar din 04 iulie 2023 până la 27 iulie 2023 a fost în imposibilitate de a efectua acte procedurale din motive de sănătate.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de repunere în termen a cererii de apel.

La 19 septembrie 2023, Alina Lipii a depus un recurs suplimentar, invocând aceleași motive și temeiuri ca și în recursul inițial.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alina Lipii este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 24 iulie 2023, aceasta fiind notificată recurentei prin intermediul poștei electronice la 26 iulie 2023 (f.d. 49, vol. II).

Astfel, recursul declarat de Alina Lipii, înregistrat la 31 iulie 2023, este în termen (f.d. 57, vol. II).

La 09 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului (f.d. 63, 64, vol. II). Referință asupra recursului nu a fost depusă.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 24 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Alina

Lipii împotriva hotărârii din 13 februarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a depus apelul motivat.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat la data de 13 februarie 2023 în ședința publică (f.d. 30, vol. II).

La 07 martie 2023, cu respectarea art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Alina Lipii a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând anularea hotărârii primei instanțe, și rezervându-și dreptul de a prezenta apelul motivat după recepționarea hotărârii motivate (f.d. 176-177, vol. I).

Conform avizului de recepție contra semnătură, anexat la materialele cauzei, se atestă că, la 14 iunie 2023, hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată apelantei Alina Lipii (f.d. 41, vol. II).

Astfel, se consideră că procedura de comunicare legală a hotărârii primei instanțe a fost respectată.

În astfel de circumstanțe, termenul limită de prezentare a motivării apelului a început să curgă la data de 15 iunie 2023 și a expirat la data de 14 iulie 2023, iar apelul motivat a fost înregistrat abia la 28 iulie 2023 (f.d. 50-53, vol. II), după pronunțarea încheierii recurate.

Instanța de recurs remarcă că art. 232 alin. (2) din Codul administrativ prevede termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului, în textul legii fiind specificat locul concret unde urmează a fi depusă motivarea – la instanța de apel.

Până la data de 14 iulie 2023, Alina Lipii nu a depus motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău, în modul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 236 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Este de menționat faptul că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia încheierii la data pronunțării acesteia. Respectiv, la 24 iulie 2023, dată când a fost pronunțată încheierea recurată, instanța de apel nu dispunea de cererea de apel motivat sau oricare alte cereri din partea apelantei.

Instanța de recurs nu poate reține argumentul recurentei, potrivit căruia cererea de apel motivată nu a fost depusă în termen din motivul aflării peste hotarele țării a apelantei Alina Lipii în perioada 17 iunie 2023 – 03 iulie 2023, și din motive de sănătate în perioada 04 iulie 2023 - 27 iulie 2023. Or, recepționând la 14 iunie 2023 hotărârea motivată a instanței de fond și intenționând să plece din țară la 17 iunie 2023, recurenta urmă să dea dovadă de un comportament de bună-credință și să întreprindă acțiuni întru apărarea drepturilor sale în termenul legal, cum ar fi delegarea cu împuterniciri a unui avocat, depunerea apelului în perioada aflării în

țară, depunerea apelului prin intermediul poștei electronice, comunicarea instanței de apel despre imposibilitatea depunerii apelului în termen cu solicitarea de a-i oferi un termen suplimentar, în cazul existenței unui temei justificat, etc.

De asemenea, instanța de recurs apreciază critic înscrisul anexat la cererea de recurs, și anume Trimiterea-extras a Centrului de Sănătate Țarigrad în care este indicat: „Imobilizare incompletă de pe data de 04.07.23 – 27.07.23”, or potrivit buletinului de identitate al recurente, aceasta își are viza de domiciliu în mun. Chișinău, iar la materialele cauzei nu se conțin înscrisuri care să demonstreze că recurenta s-ar afla la evidența medicului de familie din localitatea Țarigrad.

Totodată, înscrisul anexat la cererea de recurs (f.d 59 vol. II), nu constituie un act care confirmă incapacitatea de muncă a persoanei, ci este un act ce se completează de instituția medicală la trimiterea pacientului pentru consultație, investigație, internare, externare și se prezintă medicului de familie (acest lucru fiind indicat în mod expres pe formularul documentului).

Iar, întru confirmarea incapacității temporare de muncă, se eliberează un certificat de concediu medical, în conformitate cu Hotărârea Guvernului RM nr. 469 din 24 mai 2005 pentru aprobarea Instrucțiunii privind modul de eliberare a certificatului de concediu medical, care la pct. 6 prevede că certificatul se eliberează numai în cazurile în care persoana asigurată, în urma unor boli, traume sau altor cauze, pierde temporar capacitatea de a exercita funcțiile și obligațiunile de serviciu. În toate cazurile, eliberarea și prelungirea certificatului se argumentează prin existența în documentația medicală primară a înscrierilor, care confirmă incapacitatea temporară de muncă a pacientului: datele examenului clinic, rezultatele investigațiilor de laborator și instrumentale, consultațiile medicilor specialiști de profil, efectuate după caz, inclusiv în dinamică (conform standardelor medicale).

Chiar și așa, în documentul anexat în copie de recurentă este indicat expres că a avut o imobilizare “incompletă”, respectiv nu este justificată imposibilitatea acesteia de a depune în termen apelul motivat. Totodată, pe parcursul examinării prezentului litigiu, recurenta a depus un șir de cereri și demersuri prin intermediul poștei electronice (f.d. 3, 9, 26, vol. II), nefiind clar din care considerente poșta electronica nu a putut fi utilizată în scopul depunerii apelului motivat.

Completul de judecată menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, recurentul/apelant avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă la îndeplinirea obligațiilor sale procesuale.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în modul și termenul prevăzut de lege a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

În atare circumstanțe, declararea apelului depus de Alina Lipii ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată amintește că art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Alina Lipii.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Alina Lipii.

Se menține încheierea din 24 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Alina Lipii împotriva Preturii sect. Botanica, mun. Chișinău privind anularea actului administrativ defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Aliona Donos